

Stukken voor de Redactie
te zenden vóór den 15en
der maand aan:

G. D. DUURSM A.

Achter de Hoven 114 bis,
LEEUWARDEN.

Redactie:

G. D. DUURSM A.

J. M. VAN DEN HOUTEN.

Girorekening

No. 133660 • JUTPHAAS

Alle correspondentie te
richten aan het Secretariaat

Adres:

Mej. J. J. E. v. D. THOORN,
Amalia van Solmsstraat 80.
DEN HAAG.

Bestuur: C H R . D E R I N G H, Voorzitter, Hilversum, Nieuweg 73; Mej. J. J. E.
v. d. THOORN, Secretaresse, den Haag; J. CASTEEL EN, Penningmeester (tijdelijk),
Jutphaas, Prinses Julianaweg 341; G. D. DUURSM A, Leeuwarden, Achter de Hoven 114 bis;
J. M. VAN DEN HOUTEN, Rotterdam, Mathenesserlaan 364.

CACTUSSEN EN MODERNE RASSENTHEORIEN

door A. V. F r i c.

In het jaar 1922 heb ik een studiereis in Mexico ondernomen, die 11 maanden duurde en mij omtrent de verhoudingen der Cactus-
sen in hun vaderland moest inlichten. Op een bergketen in de buurt
van Minas San Rafael in de staat San Louis heb ik op een dag
vele honderden Stenocactus verzameld. Buiten Stenocactus cop-
togonus, die in het dal groeide, heb ik geen twee exemplaren ge-
vonden, die men gelijksoortig zou kunnen noemen. En daar de
natuur onordelijk is, waren bij de planten geen etiketten met na-
men te vinden. Het was maar een helling van een bergketen, van
slechts eenige kilometers lang en de coptogonus was de eenige
soort, waarvan men zou kunnen vermoeden, dat zij van raszuiveren
oorsprong was.

In de buurt van Mexico-City eindigt de beroemde „Pedregal”.
Het is een vele duizenden vierkante kilometers groot lavaveld van
tot 20 meter dikte, waaronder men de resten van de oerbewoners
gevonden heeft. Op de gespleten oppervlakte groeien verschillende
Cactus. In het gedeelte, dat ik bezocht waren behalve Opuntia
tunicata, zeer talrijke Mamillarias centricirra met lange gebogen
middendoorn, die in de oude verzamelingen als var. Krameri be-
kend waren. Alle planten schenen gelijk te zijn en in de paar kilo-
meter, die ik verder gegaan ben, heb ik geen andere bolcactus
gevonden. De Mamillarias waren versierd met kransjes van rijpe
vruchten. Ik heb een zwak voor kinderen en kinderen van alle vol-
keren, ook van vele „wilde” volkeren, hebben steeds van mij ge-

houden. Ook op de „Pedregal” begeleidde mij een troep kinderen van de Mexiaansche arbeiders, zij plukten de „chilitos” van de *Mammillaris* en aten ze als onze aardbeien. De „Pedregal” had destijds een slechte naam, als zetel van bandieten en daarom werd den kinderen dit uitstapje slechts onder mijn geleide toegestaan. Vanzelfsprekend heb ook ik de vruchten verzameld, maar niet gegeten, doch na mijn terugkeer uitgezaaid. Het resultaat van dit zaaisel was minstens 20 variëteiten, met witte, geelachtige, rose, tot roode bloemen, met lange, korte, rechte of gebogen doornen, waaruit de heer B o e d e k e r zeker 20 van zijn zuivere soorten gemaakt zou hebben.

Ik heb zeer veel nagedacht over het feit, hoe weinig zorgen de lieve Moeder Natuur zich maakt over de raszuiverheid.

In Uruguay heb ik in 1903 enkele exemplaren van zeer interessante planten gevonden, die ik toen met de „pro domo” naam *scopa major* aangeduid heb. Later heb ik deze plant nader bestudeerd, ik noem ze thans *floricomus spinosissima* (Notocactus). Het is een overgangsvorm tusschen beiden, maar biologisch meer aan de tweede verwant. Op mijn voorlaatste reis heb ik deze vindplaats weer bezocht en meerdere exemplaren van deze zeldzame plant gevonden. Bovendien hadden alle planten rijpe vruchten en ik heb er goed van geoogst, alhoewel in iedere vrucht slechts weinig zaden te vinden waren. Uit de zaden kreeg ik zaailingen van allerlei vormen: eenige *scopa*'s, anderen op *mammulosus* gelijkend en overgangsvormen tot aan *ottonis* en *concinnus*.

Nemen wij van honderden andere gevallen slechts deze drie, dan vragen wij, wat is een raszuivere Cactus? Wij vragen verder of er in de natuur in 't algemeen nog iets raszuiver is. Bestaat er onder de menschen een raszuiver volk? Misschien, maar in dat geval is het een geïsoleerd, klein volk, dat op een zeer lagen trap van beschaving leeft. Vroeger heb ik als ethnograaf de talen en de mythologieën van verschillende Idianenvolkeren bestudeerd en woordenboeken van 36 talen gemaakt. Ik heb menschenstammen bezocht, die in boomen leefden en toch vond ik steeds andere vreemde talen en mythelementen. Volgens de bijbel heeft Jehova eerst het licht, dan de zon en maan en den derden en vierden dag de planten en dieren geschapen. En zoo is het tot op heden gebleven, met uitzondering van de dieren, die door den zondvloed vernietigd werden, waarvan slechts enkelen zich in de ark van Noach voor onze dagen gered hebben. Niettegenstaande de wetenschap verklaart niet meer aan deze semitische sage te gelooven, houdt zij nog steeds aan het

grondbeginsel vast, n.1. het aannemen van een zeker aantal oertypen, dat zich verder ontwikkeld heeft. Velen nemen zelfs aan, dat deze zich nu nog steeds verder ontwikkelen. Is echter deze ontwikkeling in de natuur niet door kruising ontstaan? Op grond van mijn onderzoekingen in de natuur en in mijn laboratorium ga ik nog verder: Ik beweer, dat ook de oertypen zich gekruist hebben, dat vroeger op aarde zoodanige verhoudingen heerschten, dat niet slechts soorten, maar ook geslachten en zelfs familie-vertegenwoordigers zich onderling konden kruisen. Door proeven heb ik bewezen, dat als men dezelfde verhoudingen kunstmatig met ultra-violette-

Prago-Lobivia „Giuseppe Garibaldi” prov. n.

Foto Fric.

radium- en andere stralen schept, men nu nog hetzelfde resultaat kan bereiken. Tot deze wetenschappelijk zeer belangrijke ontdekkingen ben ik slechts gekomen, omdat ik niet bang was hybriden te maken.

Wij willen thans de hybriden in onze kunstmatige cultuur nader bekijken. De bewering, dat hybriden onnatuurlijk zijn, meen ik met

het bovenstaande weerlegd te hebben. Het is integendeel een voortzetting van het werk van de natuur, Is echter het kweeken van tropische planten in ons koude klimaat iets natuurlijks?

Het is de plicht van de botanische tuinen raszuivere planten te kweeken en te onderzoeken. Helaas, gebeurt echter het tegenovergestelde. Ik ruil veel met botanische tuinen; wat echter, de onjuiste benaming daargelaten, uit de geruilde zaden te voorschijn komt. kan men het beste vernietigen. Het zijn geen hybriden, doch gedegeneerde bastaarden.

Het is merkwaardig, dat alle Cactussen, die volkskamerplanten geworden zijn, louter hybriden zijn. In de dorpen, zelfs in het koude Zweden, vinden wij *Echinopsis* en *Phyllocactus*. Aan een ieder, die importen van *Phyllocactus* en *schaduwechinopsis* trachtte te kweeken, is het bekend, dat juist deze planten gevoelig zijn en hoe lang het duurt voor zij bloeien. Echter de hybriden van deze lastige soorten groeien goed en zijn zeer bloeiwillig. Daarentegen is het ons oude cactuskweekers bekend, dat b.v. de firma H a a g e J r. sedert 100 jaar groote hoeveelheden van *Dolichothela* (*Mamillaria*) *longimamma* kweekt en dat jaarlijks duizenden van deze gemakkelijk groeiende planten verkocht worden. Heeft iemand van ons ooit een van deze planten bij het volk gevonden? Aldus weer een bewijs, dat niet de zoogenaamde soortechte, doch de hybriden toekomst hebben.

En nu het belangrijkste: Waarom kweeken wij Europeanen exotische planten? Ieder zal daarvoor zijn reden hebben. Ik b.v. kweek Cactussen, omdat het mijn proefkonijntjes zijn. De wetten en geheimen van het leven zijn in de natuur dezelfde, of het om planten of dieren gaat. De Cactussen laten zich zooveel welgevallen, wat bij menschen niet geoorloofd is, afgezien daarvan, dat het te lang zou duren. Ik kweek reeds meer dan 40 jaar Cactussen, heb in hun vaderland bijna de helft van mijn leven doorgebracht en begrijp het celleven van de Cactussen het best. Maar het meerendeel der liefhebbers kweekt de Cactussen om er vreugde van te beleven. Een klein gedeelte uit hebzucht, om iets anders, iets zeldzamers te hebben dan de overige menschen. Dit zijn de beste klanten van handelsfirma's, die voor dezen hartstocht meer of minder reeel ingericht zijn en met veel drukte een en dezelfde plant onder verschillende namen op de markt brengen. Mij zijn de natuurvrienden het liefst. En den echten natuurvriend is het hetzelfde, of zijn plant duur of zeldzaam is, hij wil, dat zijn plant goed groeit, rijk bloeit

en voornamelijk, dat zij het in de haar geboden cultuursomstandigheden goed uithoudt en niet verrot of verdroogt. Ook wil hij achter zijn venster zooveel mogelijk planten hebben, die reeds als kleine exemplaren bloeien. Daarom heb ik op mijn reizen hoofdzakelijk kleine planten verzameld en heb getracht deze hier ingang te doen vinden, want er bestaat geen grooter genoegen, dan een goed mensch een plezier te doen.

Nemen wij b.v. onze beste bloeier de *Chamaecereus Silvestrii*. Een half verdroogde herfststek geeft het volgend voorjaar 2 tot 3 bloemen, die grooter zijn dan zij zelf. Maar hoeveel nadeelen heeft deze soortechte plant, waarvan de groeiplaats onbekend is en die uit een enkel exemplaar ongeslachtelijk vermeerderd is geworden.

Uit *Rebutia minuscula* heb ik, na 35-jarige cultuur, uit vele generaties een grootbloeiende variëteit gekweekt, met veel meeldraden en half gevulde bloemen. Bij *Silvestrii* was dit niet mogelijk, daar de hier gekweekte planten steriel zijn. Deze plant schrompelt in den winter, verrot bij vochtige kweekwijze en heeft veel last van roode spin en luis bij droge behandeling. Geent kan men mooie planten kweken, maar dan vallen de leden bij de minste aanraking af. Vervoer over grootere afstanden is uitgesloten. Op mijn laatste reis heb ik in het hooggebergte een plant gevonden, die Britton en Rose *Lobivia grandiflora* hebben genoemd. Door vele bloeikerken is zij naar mijn meening nauw verwant aan *Chamaecereus*. Zij heeft een harde houtachtige centrale as, sterke opperhuid en zeer groote violet-purpere bloemen. Zij bloeit echter niet gaarne en eerst op lateren leeftijd. Hoewel men het kruisen verfoeit, heb ik het toch gedaan en zoo is het kunstmatig geslacht *Pragochamaecereus* ontstaan. Weliswaar heb ik meer dan 80% van de zaailingen, die alle nadeelen van de moederplant hadden, vernietigd, maar de overigen hebben reeds als 2-jarige zaaiingen gebloeid, schrompelen niet, kunnen volsappig gekweekt worden, de leden breken niet af, zij zijn volkomen bestand tegen roode spin, enkelen bloeien 2 tot 3 maal per jaar. En in die enkele jaren zijn er exemplaren ontstaan, die mij geen dozijnen, maar bijna 100 bloemen gegeven hebben, in allerlei nuancen. Het zijn geen planten voor botanische tuinen en voor de „wetenschap”, die slechts het verleden tracht te conserveeren en zich tegen iederen vooruitgang verzet. De vertegenwoordigers van de rassentheorie zullen deze planten trachten te boycotten. Maar toch zullen vele beroepskweekers met deze planten hun brood verdienen en vele menschen zullen er plezier van

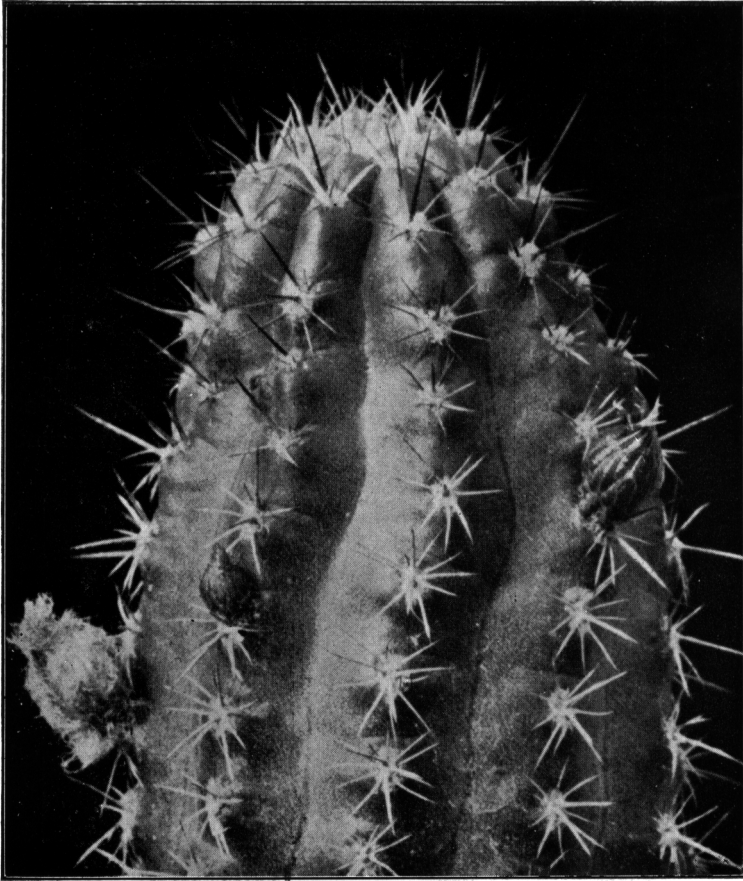
beleven. Herinneren wij ons slechts de hybriden van de *Astrophytums* en de Aloes, die abt Beguin gekweekt heeft. Nu, na honderd jaar, leven zijn oorspronkelijk bedoornde myriostigmas nog als bijna een meter hooge exemplaren. Waar zijn echter de bij miljoenen geïmporteerde *Astrophytums* gebleven? Allen zijn ze op den mesthoop terecht gekomen. Herinneren wij ons de door hem door kruising gekweekte *Aloe variegata*, die niettegenstaande haar zadensteriliteit in miljoenen exemplaren in heel Europa wordt gekweekt en bij de meest eenvoudige menschen gevonden wordt. Verder zijn prachtige hybriden van *Aloe variegata* X *Gasteria verrucosa*: *Aloe Lapaixii*, *Simonsii* en *Novotnoyi*.

Slechts een ding moet men niet vergeten, het kruisen is een vermenigvuldiging van de goede, maar ook van de slechte eigenschappen.

Daarom moeten alleen gewetensvolle en eerlijke menschen dit werk doen, menschen die niet wegens winzucht alles wat ontstaat vermeerderen, die in staat zijn niet gelukte resultaten, al zijn de proeven nog zoo kostbaar, te vernietigen. Kruisen is trouwens voor vele menschen niet loonend. Het vraagt enorm veel werk en veel geduld en daarom blijft er voor hen niets anders over, dan dit werk te bespotten. Kruisen beteekent niet simpel alles te penseelen wat maar bloeit. Er kunnen wel toevallig goede hybriden ontstaan ~ het is in de natuur ook zoo in de duizenden jaren gebeurd ~ maar de natuur doet een verstandige keus en vernietigt alles wat niet 100% geschikt is om te leven. Ongetwijfeld is het voor botanici moeilijk, zoo niet onmogelijk, wegwijs te worden in de hybriden. Het is evenwel niet minder moeilijk uit de verwarring te komen, ontstaan door het geven van onjuiste namen. Volkomen ontoelaatbaar is het als wetenschappelijke personen oneerlijke reclame van handelaren ondersteunen, zooals b.v. bij de z.g. raszuivere *Gymnocalycium denudatum*. Deze soort is voor meer dan 100 jaar geleden geïmporteerd. Omtrent de groeiplaats is niets meer bekend, dan dat ze door Sellow omstreeks 1825 uit Brazilië verzonden werd. Na dien tijd werd deze plant niet meer gevonden. Slechts werden verschillende plaatselijke variëteiten van *denudatum* door G r o s s e in Paraguay verzameld en door H a a g e J r. in het begin van deze eeuw bij groote hoeveelheden geïmporteerd. Maar ook van deze importen bestaan er geen meer. In het jaar 1925 heb ik het mij van vroegere reizen bekende groeigebied van Paraguay bezocht. De vroegere steppen waren intusschen met dichte wouden bedekt

— de omgeving is vochtig geworden — en daar, waar vroeger miljoenen *Gymnocalyciums denudatum* groeiden, heb ik op een open plek in het bosch 6 exemplaren gevonden, van welke *K n e b e l* en ik elk 3 stuks behouden hebben.

In groote hoeveelheden vond ik slechts de onder den naam *denudatum Anisitzii* van ouds bekende soort. Zooals bekend onder-

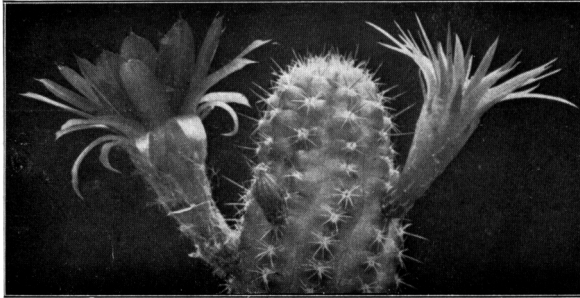

Knoppenstadium van: Prago-Lobivia „Tadeas Kosciuzku”.

Foto Fric.

scheidt de *denudatum*groep zich van andere *Gymnocalyciums* daardoor, dat haar vruchten bij het rijpen niet meridionaal openspringen, doch onderaan week worden en opengaan, als bij *Astrophytum asterias*. Deze eigenschap heeft geen der nu als *denudatum* aange-

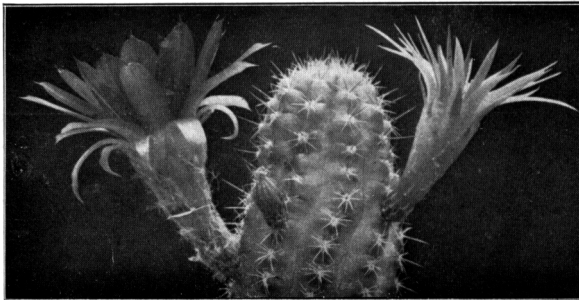
boden planten. Geloofd iemand nog, dat nu na 100 jaar de door S e l l o w geïmporteerde planten of hun niet gekruiste nakomelingen nog bestaan?

*Bloemenstadium van: Prago-Lobivia „Tadeas Kosciusku”
Rechts: Gymnopericarp. Links: Trichopericarp.
Moeder: Cinnabarinea Graulichii Fric. Type-aangevende Vader:
Chamaecereus Silvestrii en Gymnocalicium Venturii Fric.*

Foto Fric.

Ik heb trouwens de zaailingen uit de als „echte” denudatum aangeboden zaden gezien. Reeds het daaruit gekiemde grote percentage picta- en aurea vormen, bewijst, dat het bastaarden zijn.

*Ongeslachtelijke vermeerdering uit de overeenkomstige
areolen van Prago-Lobivia „Tadeas Kosciusku”.
Links: Trichobloemen. Rechts: Gymnobloemen.*

Foto Fric.

Maar om op de kruising terug te komen. Het belangrijkste wat mij gelukt is zijn twee waarnemingen:

le. *Chamaecereus grandiflorus* X *Lobiviopsis Graulichii*, die ik vijf maal herhaalde, gaf mij in drie gevallen groene en pictavormen

van de moederplant, maar in twee gevallen zuivere *Echinopsis* met alle kenteekenen van dit geslacht. Men kan dus synthetische planten maken en waarnemen hoe de natuur zelf voor millioenen jaren uit gebergteplanten de dalplanten schiep.

2e. *Cinabarinea Graulichii* met *Gymnocalycium Venturii* gaf mij een kunstmatig geslacht *Pragolobivia*. Van de 13 zaailingen, die mij gelukt zijn groot te brengen en ongeslachtelijk te vermeerderen, hebben 3 de eigenschap, dat uit enkele areolen *Gymno*-bloemen, uit anderen gelijktijdig *Tricho*-bloemen verschijnen. Stekken, die uit deze areolen ongeslachtelijk gekweekt worden, geven uitsluitend *Gymno*- eventueel *Tricho*-bloemen. De ontdekking van dit feit verandert al onze inzichten omtrent het leven der planten en is voor de wetenschap van zoo groote beteekenis, dat van geen belang is of enkele heeren moeite hebben met de classificatie. Het is duidelijk, dat menschen, die nooit getracht hebben de geheimen van het leven en de natuur te doorgronden, niet begrijpen wat een voldoening het geeft, als het gelukt iets nieuws te scheppen, of de natuur in haar scheppingskracht te helpen.

Praag. Januari 1937.

Vert. B.

BEHANDELING VAN ONZE MESEMS.

Bij vele *Lithops*soorten zijn in Juni de nieuwe bladparen reeds geheel doorgekomen en de oude bladparen grootendeels verwelkt. Soms komt het voor, dat het vormen van nieuwe bladparen een seizoen achterwege blijft; we zien dit, behalve bij *Lithops Vallis-Mariae*, ook wel bij *Lithops summitata* en *Lithops opalina*.

Argyroderma, *Gibbaeum*, *Rimaria*, *Dintheranthus* en anderen ontwikkelen in deze maand eveneens de nieuwe hoofdjes.

De zaden van onze *Mesems* zijn nu vrijwel rijp geworden. Zaden van deze planten behouden meerdere jaren hun kiemkracht. In den loop der jaren wordt de zaadhuid wat donkerder; overjarige zaden van *Pleiospilos* worden zelfs bijna zwart. Bij dit geslacht kan men opmerken, dat de zaaddoozen zoodanig zijn geplaatst, dat na het rijp worden der zaden en het verplaatsen der zaaddoozen aan de plant in een schuinen stand, deze zaaddoozen door het invallende regenwater wel geopend worden, doch de zaden niet gemakkelijk uit de zaaddoos weggespoeld kunnen worden. Weekt men zoo'n overjarige zaaddoos in water, dan duurt het soms uren, voordat de hygroskopische lijsten opzwellen en de kleppen of deksels der

zaaddoozen opengaan, De zaadhuid der zaden is in zoo'n geval ook belangrijk harder geworden. Een en ander heeft ten gevolge, dat op de groeiplaatsen zulke zaaddoozen de kans loopen niet meer open te gaan.

Voor Conophyta breekt nu de rusttijd aan, de een na de ander zien we dan ook van kleur veranderen en slap of rimpelig worden. Dit is het sein, dat we deze planten geen water meer mogen geven. Sommige soorten, behoorend tot de bilobasectie, zooals *Con. bilobum*, *apiatum* en *lignosum*, vertoonen onder gunstige lichtverhoudingen in de tweede helft van deze maand reeds bloemknoppen en behooren dus tot de vroege bloeiers. Van deze Conophyta blijven de oude bladparen lang aanwezig. Dr. T i s c h e r zegt in *Kakteenkunde* 1936, blz. 196: „Het is eigenaardig, dat deze planten in onze verzamelingen op zeer verschillende tijden kunnen bloeien. Ik heb vastgesteld, dat bij weinig zonlicht en klimatologisch ongunstige omstandigheden de bilobasectie vroeg bloeit, vaak reeds in Juni of Juli, terwijl deze planten bij een bijzonder lichte zonnige standplaats en in een gunstige streek in het Zuiden of Westen, geneigd zijn pas zeer laat in bloei komen.”

Dit verschijnsel is ook beschreven in *Succulenta* o.a. in 1936, blz. 88. De oorzaak van het vroege bloeien, welke Dr. T i s c h e r meent te moeten aangeven, lijkt mij niet juist. Ons medelid, de Heer d e H a a s heeft het voorrecht zijn planten een standplaats te kunnen geven, waar zij het maximum van licht ontvangen van zonsopgang tot zonsondergang en juist bij hem bloeien de bilobaconophyten al verscheidene jaren achtereen in Juni.

De Conophyta van de calculusgroep gaan tamelijk laat in rust en wel omstreeks Juli, andere Conophyta hebben op het eind van Juni hun rustperiode geeindigd. Als de planten bij het eindigen van den rusttijd geen teekenen van nieuwen groei geven, dan moeten we de wortels nazien. Als er geen zuigwortels meer aanwezig zijn, dompelen we het wortelgestel ongeveer tien minuten lang in lauw water en potten de planten daarna weer op. Verder geven we aan deze planten water als de dunne huidjes van de oude bladparen gaan scheuren en de nieuwe bladparen zichtbaar zijn. Vele Conophyta vormen verschillende hoofdjes uit een bladpaar en zijn dus zodevormend.

Ophthalmophyllum beëindigt tegen het einde der maand de rustperiode, bij *Frithia pulchra* zijn de bloemknoppen reeds tamelijk ver gevorderd, deze plant moet men ook in den groeitijd slechts matig

water geven. We luchten op zonnige dagen en beschermen onze Mesems, die achter glas staan, tegen felle zon. Dit geldt alleen als de planten dicht onder schuin of horizontaal geplaatste ruiten staan. Op een afstand van 80-100 c.m. van het glas verwijderd, is het schermen van de planten niet noodzakelijk. Zaailingen houden we matig vochtig, warm en beschermd tegen directe zonbestraling.

In het Monatschrift der D. K. G. jaargang 1929, blz. 201, in onze bibliotheek voorhanden, maakt Dr. G. R u p p r e c h t de resultaten bekend van het onderzoek van verschillende grondsoorten uit de cactusgebieden van Mexico en ook van eenige grondsoorten van de groeiplaatsen van Mesems in Zuid-Afrika. De Heer H. H e r r e schreef toen o.a. dat *Dactyloopsis digitata* alleen te kweken is in het grondmengsel van de groeiplaats, een zoutpangebied in het van Rynsdorpdistrict. Deze grond bevat verschillende in water oplosbare zouten en wel:

Keukenzout, Na Cl.	2.10 %.
Chloorkalk, K Cl.	0.35 %.
Zwavelzure natron Na ₂ SO ₄	0.38 %.
Gips Ca SO ₄	6.14 %.
Magnesia, berekend als Mg O.	1.10 %.
Kalk, berekend als Ca O	2.77 %.

Dit zoutmengsel zal tamelijk hygroscopisch zijn. Een plant, die aan zulk een hoog zoutgehalte gewend is, zal natuurlijk zonder deze zouten niet kunnen groeien. Aarde van de groeiplaats van Arg. testicularis bevatte 0.27-0.55 % keukenzout. Zelf heb ik, schrijft Dr. R u p p r e c h t eenige *Argyrodermazaailingen* in een grondmengsel geplaatst, waarin 0.3% keukenzout voorkomt. De voorspoedige groei is opvallend.

F. SWUSTE.

HET LEEKENHOEKJE.

Correspondentie, op deze rubriek betrekking hebbende, te zenden aan Chr. de R i n g h, Nieuweg 73, Hilversum.

Ofschoon wij begin Mei niet op te veel warmte konden pochen, vooral waren de nachten zeer koud, mogen wij toch niet klagen. De planten zagen wij dagelijks vooruit gaan, overal nieuwen groei en hier en daar bloemknoppen. Het laatstgenoemde is wel de kroon op het werk. Welk een voldoening als wij na alle zorgen, die wij aan een plant besteed hebben, een bloempje zien verschijnen. Deze vol-

doening wordt grooter naarmate het een plant betreft, die wij uit zaad opgekweekt hebben of uit een kleine stek hebben zien opgroeien. Welk een spannenden tijd beleven wij als de plant voor 't eerst bloeien zal, hoe zou de bloem zijn, groot of klein, hoe de kleur? Al deze gebeurtenissen houden onze gedachten bezig, maken ons los van de dagelijksche rusteloze en zenuwslopende beslommeringen, steeds zien wij iets nieuws, waarop wij onze gedachten concentreren en waardoor wij onze zorgen voor een tijdje vergeten.

Verplaats Uw planten niet ten opzichte van de zon als ze knop gevormd hebben. Geef een kenteeken op den pot als het noodzakelijk is, dat de potten verplaatst moeten worden.

Chamaecereus Silvestrii.

Foto J. Louwe, R'dam.

De bloemen mogen niet bespoten worden om smetten te voorkomen, want, waar water op de bloemblaadjes komt, verdwijnt de glans. De bloei is in den regel kort, Wil men er langer plezier van hebben, dan plaatst men de plant in de schaduw van een grotere plant. Er zijn evenwel planten, die zulk een bezorgdheid niet verdragen. Zij sluiten direct de bloemen, om ze niet meer te laten opengaan.

De planten kunnen nu in de vrije natuur geplaatst worden, doch de teere soorten houden wij maar liever onder glas. Het grootste

bezwaar voor het plaatsen der planten in een tuin is, dat we ze zoo slecht vrij kunnen houden van ongedierte, vooral slakken en pissebedden kunnen ware verwoestingen aanrichten.

Het stekken kan steeds voortgang vinden, neemt U de raadgevingen der vorige maand ter harte. Spring niet te ruw om met stekken, waarvan het snijvlak pas een weinig opgedroogd is, door b.v. de stekken in den grond te duwen, Hierdoor worden de cellen onder het dunne huidje, dat zich pas gevormd heeft, beschadigd, hetgeen niet bevorderlijk is voor wortelvorming.

Nu is het een geschikte tijd om importplanten aan te schaffen. Wendt U zich hiervoor tot een vertrouwd adres.

Het zelf importeeren leidt meestal tot teleurstelling als men niet uitstekend ingericht is om de planten aan den groei te krijgen.

De uitgebloeide Phyllo's geven wij een dag of veertien rust, dienen gedurende dien tijd weinig water toe, verpotten hen na den rusttijd en plaatsen hen daarna op een schaduwrijk plekje.

Wat te doen met een Echinopsis, die veel stek geeft? Stil laten doorgroeien: Verwijder de stekken niet, want dan komen er toch weer nieuwe en het gevolg is, dat de plant niet bloeit. De stek, die vanzelf van de moederplant loslaat, kan opgepot worden.

SUCCULENTENNAMEN I.

De uitgang ianus, iana, ianum, soms euphonisch, dat wil zeggen in verband met de welluidendheid, eanus, eana, eanum of anus, ana, anum wijst op een persoon naar wien de plant als eerbewijs genoemd is.

Etus. Schumannianus, Opuntia Salmiana, Gymn. Joossenianum zijn planten, die hun naam gekregen hebben om Prof. S c h u m a n n, den vorst Salm-Dyck en Jozeph Joossen, den chef-hovenier van d e L a e t te eeren. *Mam. Haageana* kreeg haar naam ter eere van Friedrich Adolf H a a g e, den cactuskweeker in Erfurt, *Ariocarpus Kotschoubeyanus* werd genoemd naar den vorst Kotschoubey. Prins Kotschoubey, beschermmer van tuinbouw en plantkunde, kocht een der drie Ariocarpusplanten, die omstreeks 1840 door K a r w i n s k y waren gevonden en naar Europa verstuurd. De prins betaalde voor die plant 1000 franc. *Mam. Karwinskiana* is genoemd naar W. F r e i h e r r Karwinsky von Karwin. Deze was als mijnningénieur werkzaam in Brazilië en Mexico en heeft meermalen planten

naar Europeesche botanische tuinen gestuurd.

De uitgang ii of euphonisch i wijst er op, dat de plant genoemd is ter eere van dengeen, die haar heeft ontdekt of geïmporteerd. *Echinocereus de Laetii* werd door F r a n t z d e L a e t, den bekenden liefhebber en kweeker te Contich, geïmporteerd. *Lobivia Backebergii* werd door C u r t B a c k e b e r g ontdekt.

Terwille van de uitspraak vindt men een i in *Faucaria Haagei* en *Lithops Lesliei*, de laatste genaamd naar T. N. Leslie, een verzamelaar in Transvaal. *Malacocarpus Reichei* werd door Dr. K a r l R e i c h e in 1900 aan Prof. S c h u m a n n toegestuurd. Eindigt de naam op er, dan voegen we daaraan ook slechts een enkele i toe. *Echeveria Scheideckeri*, genoemd naar P e t e r S c h e i d e c k e r, bezitter van een kweekerij te Muenchen. *Lobivia Shaferi* werd voor het eerst gevonden door Dr. J. A. S h a f e r. We zien zonder uitzondering na er slechts een i. We kennen *Epiphyllum Gaertneri*, *Cotyledon Cooperi*, *Mam. Heyderi*, *Cereus Fendleri*, *Etus. Graessneri*, *Coryphanta Palmeri*.

Na en of on wordt soms ii soms i geschreven *Ferocactus Wislizeni*, *Mesem. Nissenii*, *Hoodia Gordoni*, *Stapelia Massoni*, *Cereus Mallisonii*, *Etus. Grusonii*.

De uitgang ae gebruikt men als degene, die de plant het eerst heeft gevonden of beschreven een vrouw is. *Cereus Mac Donaldiae* is genoemd naar de vrouw van den generaal M a c D o n a l d. *Conophytum Meyerae* is genoemd naar de vrouw van den missionaris G. Meyer te Steinkopf. *Conophytum Luisae* naar Louise M e y e r, terwijl *Conophytum Meyeri* naar den missionaris zelf is genoemd. Vooral bij de nieuw ontdekte Zuid-Afrikaansche Succulenten vinden we veelvuldig den uitgang ae. *Lithops Lydiae*, *Lithops Marthae*, *Lithops Ursulae*, *Lithops Edithae*, *Ophthalmophyllum Friedrichiae*, *Pleiospilos Roodiae*, *Lapidaria Margaritae* zijn allen naar vrouwen genoemd. *Lithops Marthae* werd op bijzonder verlangen van den vinder E r n i door Dr. T i s c h e r genoemd naar de vrouw van E r n i, M a r t h a. *Ophthalmophyllum Friedrichiae* werd door D i n t e r genoemd naar de ontdekker Mejuffrouw F r i e d r i c h, die de plant reeds voor den oorlog in de nabijheid van Warmbad vond, welke door D i n t e r toen *Mesem. Friedrichiae* werd genoemd. Ook bij vele nieuwe Cactussoorten zien wij, dat zij naar personen zijn genoemd. Deze gewoonte is vleiend voor hen, die men op deze wijze eeren wil en streelt de ijdelheid, doch heeft uit botanisch oogpunt weinig waarde. Beter

is het een plant te noemen naar het land of de streek van herkomst of naar een botanisch kenmerk of bijzonderheid.

De uitgang *iorum* wordt gebruikt als de plant naar meer dan een persoon wordt genoemd, zooals *Lithops Ruschiorum*, genoemd naar Vader en zoon R u s c h, plantzoekers en handelaars te Windhoek.

Door het achtervoegsel *ianus, iana ianum* wordt ook het land of de streek van herkomst aangeduid; het woord wordt dan niet met een hoofdletter, doch met een kleine letter geschreven. Een volgenden keer geven we hiervan voorbeelden.

v. d. Th.

GEEN ZON IN APRIL.

Volgens een mededeeling van het Kon. Ned. Meteorologisch Instituut te De Bilt zijn er hier te lande sinds 1899 in een Aprilmaand nooit zoo weinig uren zonschijn geweest als in April 1937.

Het aantal uren zonschijn voor April normaal en in April 1937 geeft voor de verschillende plaatsen de volgende cijfers: Den Helder 175 en 65, Groningen 150 en 63, De Bilt 152 en 41, Vlissingen 152 en 55, Maastricht 143 en 49, zoodat April 1937 slechts een derde van het normale aantal uren zonschijn heeft gebracht. Geen wonder, dat de *Phyllo's* slecht bloeien, de *Rebutia's* niet opschieten, de *Echinocereusknoppen* teruggaan en verschillende *Cactussoorten* nog geen knop hebben gezet.

Mei 1937.

v. d. Th.

COCHENILLE KLEURSTOF.

Zooals bekend is, werd de echte karmijnroode kleurstof vroeger verkregen uit de cochenille-insecten, welke op *Opuntia tuna* en *Nopalea coccinellifera* werden geteeld.

Later, toen men deze kleurstof langs chemischen weg vlugger en goedkooper kon verkrijgen, geraakte de cochenilleteelt in verval.

Den laatsten tijd begint men echter weer cochenille-insecten op cactussen te kweken om hieruit het echte karmijn te bereiden, dat voor de vervaardiging van lippenstiften en andere „schoonheidspreparaten” dienst doet, daar hiervoor geen kunstmatig verkregen kleurmiddelen geschikt zijn.

G. D. D.

CLEISTOGAAM BLOEIENDE SUCCULENTEN.

Onder cleistogaam bloeiende planten verstaat men zulke, welke doorgaans haar bloemen niet openen, doch waarbij des ondanks door zelfbevruchting toch rijp zaad gevormd wordt.

Mooie voorbeelden van cleistogaam-bloeiende succulenten zijn de tot het geslacht *Frailea* behoorende Echinocactussen, o.a. *F. pumila*, *F. Schilinzkyana*, *F. Grahliana* en *F. gracillima*. Verder brengt *Anacampseros rufescens* geregeld goed kiemkrachtig zaad voort, zonder dat de bloemen zich hebben geopend.

G. D. D.

OUDE EUPHORBIA-LITTERATUUR.

De oudste werken, waarin Euphorbia's worden beschreven en afgebeeld, zijn van Nederlandsche schrijvers. Het oudste is van J o h a n C o m m e l i n en getiteld: „Horti medici amstelodamensis rariorum tam orientalis quam occidentalis Indiae aliarumque fere grinarum plantarum descriptia et iconus (Amsterdam 1697 - 1701) , waarin o.a. *Euph. cereiformis* en *Euph. caput medusae* worden beschreven en afgebeeld.

Dan volgt van denzelfden auteur: „Praeludia botanica” (A'dam 1715). daarna L i n n e u s „Hortus Cliffortianus” (1737) met beschrijving van *Euph. Tirucalli*, *Euph. mauritanica*, *Euph. nerriifolia*, *Euph. antiquorum* en *Euph. heptagona*.

Eindelijk B u r m a n n „Rariorum africanum plantarum” (A'dam 1738-1739), waarin o.a. prachtige platen van *Euph. brachiata* en *Euph. procumbens*.

De buitenlandsche Euphorbia-litteratuur begint eerst in 1768 met „Millers gardeners Dictionary”.

G. D. D.

INHOUD: Cactussen en moderne rassentheorien. ~ Behandeling van onze Mesems. ~ Het Leekenhoekje. ~ Succulentennamen 1. ~ Geen zon in April. ~ Cochenille kleurstof. ~ Cleistogaam bloeiende Succulenten. ~ Oude Euphorbia-Litteratuur.
